

Irina-Roxana Georgescu

CAIET DE LECTURĂ

pentru clasa a IV-a

Citesc și exersez cu prietenii mei, țestoasa Titi și cameleonul Lola

4

TEXTUL NONLITERAR

Definire

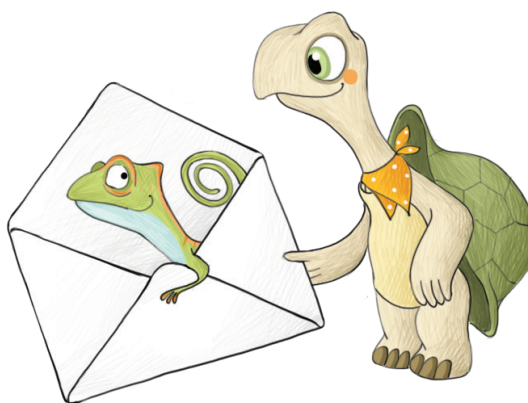
Textul informativ sau nonliterar prezintă aspecte ale vieții de zi cu zi sau informații din diferite domenii de activitate.

Aceste texte cuprind, de obicei, informații exacte (adevăruri științifice).

Putem regăsi, în cadrul unui text informativ, tabele sau organizatori grafici cu ajutorul cărora se structurează informațiile, astfel încât lectura și înțelegerea acestora să fie mai ușoară; de asemenea, regăsim grafice, procente etc.

Trăsăturile unui text nonliterar

- textul nonliterar se raportează la aspecte din realitate;
- textul nonliterar este scris cu scopul de a informa, de a convinge sau de a amuza cititorul;
- din categoria textelor nonliterare fac parte textele de informare și cele funcționale: afișul, invitația, rețeta, instrucțiunile de diverse tipuri, articolul de dicționar etc.

Textul de opinie

Textul de opinie cuprinde formulări care exprimă un punct de vedere.

Cum susțin o idee?

Pot folosi cuvinte/formulări diverse pentru a-mi exprima opinia:

Cred că.....

Consider că.....

Mărturisesc că.....

Sunt de părere că.....

Voi susține argumentele cu situații concrete, introduse prin formulări ca:

În primul rând,

În al doilea rând,

În același timp,

Totodată,

De asemenea,

În egală măsură,

Deopotrivă,

Voi încheia prin formule de tipul:

În concluzie,

Așadar,

Atenție!

Exprimarea acordului sau a dezacordului cu privire la o situație dată se face prezentând clar argumentele care susțin sau care neagă acea părere.

Este important să respectăm diversitatea opiniilor, atâta vreme cât ele sunt susținute cu claritate și în mod corect, fiind o dovadă de respect să îi ascultăm pe ceilalți.

Alte structuri argumentative:

a crede, a considera, a presupune etc.

probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță etc.

deoarece; din această pricină; ținând cont de acest fapt; din cauză că; cu toate că; cu toate acestea; în ciuda faptului că...; în orice caz; încât; ca... să, așadar etc.

în mod contrar; din contră; totuși;

cum cred unii, putem spune că...;

așa cum se zice...

având drept scop...; pentru acesta...; având în vedere...

pe de o parte, ... pe de altă parte;

în primă instanță..., apoi...

atât X..., cât și Y...

asemenea lui X, și Y...

Când infirmăm/respingem un punct de vedere, putem folosi structuri ca:

Din cele observate până acum, nu pot decât să spun...

E greu de acceptat că...

E dificil să admitem că...

Diverse structuri care marchează concluzia:

în sfârșit...;

în cele din urmă;

în consecință;

conchizând...;

pentru a trage o concluzie...;

ca urmare a acestui fapt...;

pe scurt...;

prin urmare,...

Invitația

Invitația este un text prin care o persoană este invitată să participe la un eveniment (de exemplu: serbare, aniversare, premiere etc.).

Într-o invitație, se menționează data, locul, ora și programul evenimentului. Uneori, invitația solicită și confirmarea participării.

Elemente obligatorii: formula de adresare, mesajul (textul propriu-zis), formula de încheiere, semnătura.

Formula de adresare se scrie central și, după aceasta, se pune virgulă.

Formula de încheiere se scrie în partea dreaptă, fiind urmată de virgulă și de semnătura celui care trimite invitația.

La fel ca scrisoarea, în funcție de gradul de familiaritate, invitația poate conține formule de adresare care arată respectul (*Stimată doamnă/Stimate domnule* etc.).

Afișul

Afișul este un text public, prin care se dau informații despre o manifestare culturală, socială etc. sau prin care se face o reclamă. Afișul are rol informativ.

Afișul conține, de obicei, un desen sau ilustrație (image), dar și informații scrise: locul, data, ora, programul unui eveniment, realizatorii etc. Se expune în spații publice, în locuri vizibile.

Cartea poștală

Cartea poștală este un mijloc de comunicare scrisă de mici dimensiuni.

Cartea poștală îndeplinește câteva constrângeri formale:

- ☒ precizarea datei
- ☒ prezența unei formule de adresare
- ☒ mesajul propriu-zis
- ☒ formula de încheiere
- ☒ adresa destinatarului
- ☒ timbrul.

Dacă vrei să știi mai mult...

Țestoasa Titi îți explică

Când este trimisă persoanelor apropiate, pe cartea poștală se notează prenumele celui care o expediază.

Dacă persoana căreia i se trimite cartea poștală este mai în vârstă, se folosește o exprimare prin care se arată respectul celui care o expediază și se semnează cu numele întreg.

Persoana căreia i se trimite cartea poștală se numește **destinatar**, iar persoana care o trimite poartă numele de **expeditor**.

Pentru a putea trimite prin poștă cartea poștală, va trebui să completezi corect adresa destinatarului și să cumperi de la poștă un timbru care reprezintă taxa de expediere.

E-mailul [pronunțat *i-meil*] presupune transmiterea sau primirea de mesaje, de obicei prin Internet. Termenul provine din limba engleză, de la *electronic mail*, adică poștă electronică.

Primul e-mail a fost trimis în 1971, de către programatorul Roy Tomlinson.

New Message

To

Subject

Antetul conține cel puțin patru elemente:

- expeditor (*From*) – adresa de e-mail a expeditorului mesajului
- destinatar (*To*) – adresa de e-mail a destinatarului (sau adresele destinatarilor, dacă sunt mai mulți)
- subiect (*Subject*) – un rezumat al mesajului
- data (*Date*) – data și ora locală a trimiterii mesajului.

A

Send

Explorarea textului

Citește cu atenție textul de mai jos, apoi răspunde, pe rând, la întrebări.

Stii cum te simți când ceva chiar te ia prin surprindere? Gen, când ești complet, cu adevărat șocat? Icnetul ăla pe care îl scoți, de parcă tocmai ai fi căzut, printr-o poji-ghiță de gheață, în apa rece a râului și simți cum îți scade temperatura corpului cu câteva grade.

Păi, nu așa mă simt când îmi arată Cameron adidașii lui noi.

Sunt Nike, ediție limitată, negru cu galben, comandați tocmai din Japonia. Mi i-a arătat pe net când am fost pe la el deunăzi.

Și da, sunt faini – chiar faini –, dar, pe bune, costă o avere. Probabil mai mult decât ar câștiga tata în mai bine de o lună – chiar și pe vremea când avea un loc de muncă. Cameron îmi împuia capul cu ei de ceva vreme, spunând cât de mișto sunt, dar nu știa dacă o să i se dea voie să-i aibă pentru că părinții lui voiau să economisească el banii pentru adidași, ca să... învețe valoarea banilor.

Acum, nu mă înțelege greșit, îmi sunt simpatici părinții lui Cameron. Chiar îmi sunt. Întotdeauna stau la povești cu mine când trec pe-acolo și par sincer interesați de tot ce am de spus, dar, pe bune... faza asta cu să-l învețe valoarea banilor? Zău așa! Dacă și-ar exprima un interes pasager pentru astronomie, i-ar cumpăra un observator! Așa că știam că e doar o chestiune de timp până vor apărea și adidașii.

– Vezi partea asta? mă întreabă Cameron, arătând spre o plăcuță portabilă din lateral. E un ecran! la uite, poți să-l și personalizezi. Hai să-ți arăt, zâmbește! Scoțând telefonul, Cameron îmi face o poză, apasă pe câteva butoane dintr-o aplicație, ajustează contrastul, o trimite prin bluetooth și, la câteva secunde după aceea, chipul meu surprins mă privește de după sigla aurie din partea laterală a adidașilor.

– Marfă, este?

– Marfă, încuviințez, bătându-l pe spate.

Adică, ce-ai putea să faci? E chiar entuziasmat și n-am de gând să-i retez eu elanul. Pe deasupra, nu e vina lui Cameron că primește toate chestiile astea – întocmai cum nu e vina mea că nu le primesc. Pur și simplu, asta-i treaba.

– Deci, mai vii pe la mine diseară? mă întreabă.

– Stai să-mi verific agenda..., spun, mimând că scot un carnet imaginar și că-l răsfoiesc. Da, îi zic într-un final. Te vei bucura să afli că sunt, într-adevăr, liber diseară.

Cameron rânjește. Firea lui relaxată își face efectul, ca de fiecare dată, și mă înmoaie un pic, îmblânzindu-mi părțile mai colțuroase și făcându-mă să mă simt din nou ca un om normal.

O să ne distrăm de minune mai încolo. Știu eu. O să lucrăm în continuare la jocul ăla pe care îl dezvoltăm online și taică-său probabil c-o să ne pregătească ceva incredibil la cină.

Tom Percival, *Pantofii nepotriviți*,
traducere din limba engleză de Mihaela Doagă

icnet = geamăt.

pojghiță = coajă, crustă.

deunăzi = zilele trecute, nu demult.

a împuia capul (cuiva cu ceva) = a face să intre în mintea cuiva o idee, insistând asupra ei; a ameți pe cineva cu vorbăria.

pasager (adjectiv) = trecător.

elan = avânt, entuziasm, exaltare.

Alege răspunsul corect!

- 1 Textul *Pantofii nepotriviți* de Tom Percival este:
☐ a. literar.
☐ b. nonliterar.
- 2 Cine crezi că este personajul care povestește?
☐ a. un copil.
☐ b. tatăl unui copil.
☐ c. un profesor.
☐ d. Cameron.
☐ d. Nike.
- 3 Care este sentimentul pe care îl încearcă povestitorul când prietenul său îi arată adidașii noi?
☐ a. antipatie.
☐ b. indiferență.
☐ c. surpriză.
☐ d. șoc.
- 4 Identifică, în lista de mai jos, două-trei cuvinte care exprimă relația de familiaritate între prieteni.

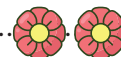
„Și da, sunt faini – chiar faini –, dar, pe bune, costă o avere.”

„Cameron îmi împuia capul cu ei de ceva vreme, spunând cât de mișto sunt.”

„– Marfă, este?”

„Firea lui relaxată își face efectul, ca de fiecare dată, și mă înmoaie un pic, îmblânzindu-mi părțile mai colțuroase și făcându-mă să mă simt din nou ca un om normal.”

- 5 Precizează două trăsături ale părinților lui Cameron, valorificând textul dat:

- 6 Asociază semnificația cuvintelor din coloana A cu cele din coloana B.

coloana A

te ia prin surprindere
un loc de muncă
stau la povești
de minune

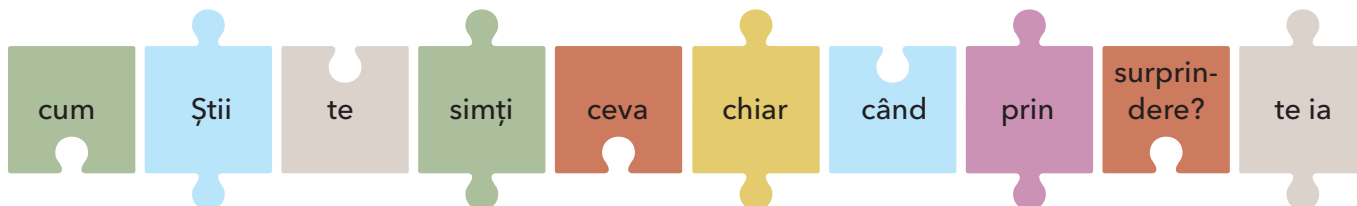
coloana B

te descurajează
te surprinde
povestesc
un serviciu
minunat

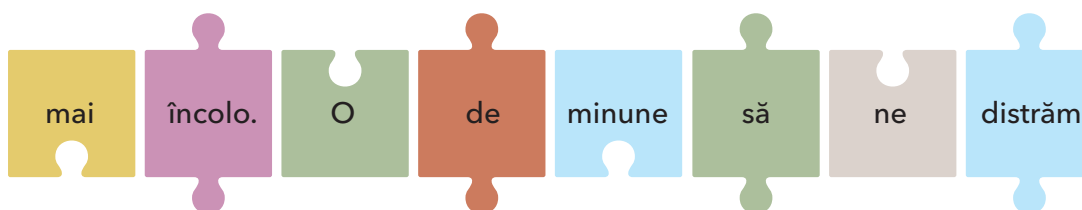
- 7 Dacă ai formula o definiție a prieteniei, aceasta ar fi:

Prietenia este

- 8 Cuvintele s-au încurcat. Pune piesele de puzzle în ordine și scrie în spațiile de mai jos ce ai obținut.

a.

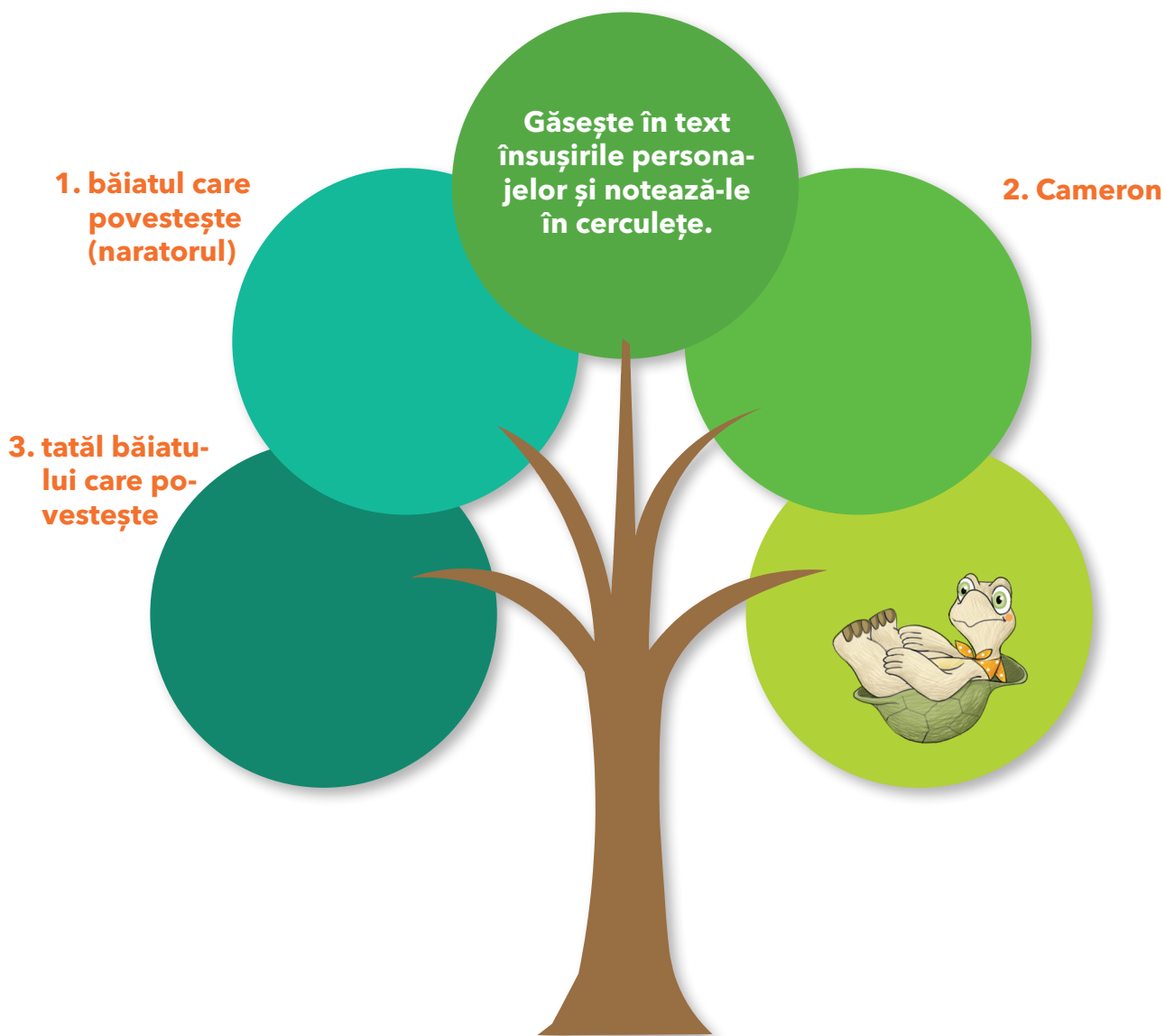
b.

9 Completează următoarea secvență cu informații din textul dat.

„– Deci, mai vii pe la mine [] ?

– Stai să-mi verific agenda..., spun, [] că scot un carnet [] și că-l răsfoiesc. Da, îi [] într-un final. Te vei bucura să afli că sunt, [] , liber diseară.”

10 Copacul ideilor.

- 11** Unește, prin săgeți, numele fiecărui personaj indicat în prima coloană a tabelului de mai jos cu informația potrivită din cea de-a doua coloană.

1. băiatul care povestește

2. Cameron

3. părinții lui Cameron

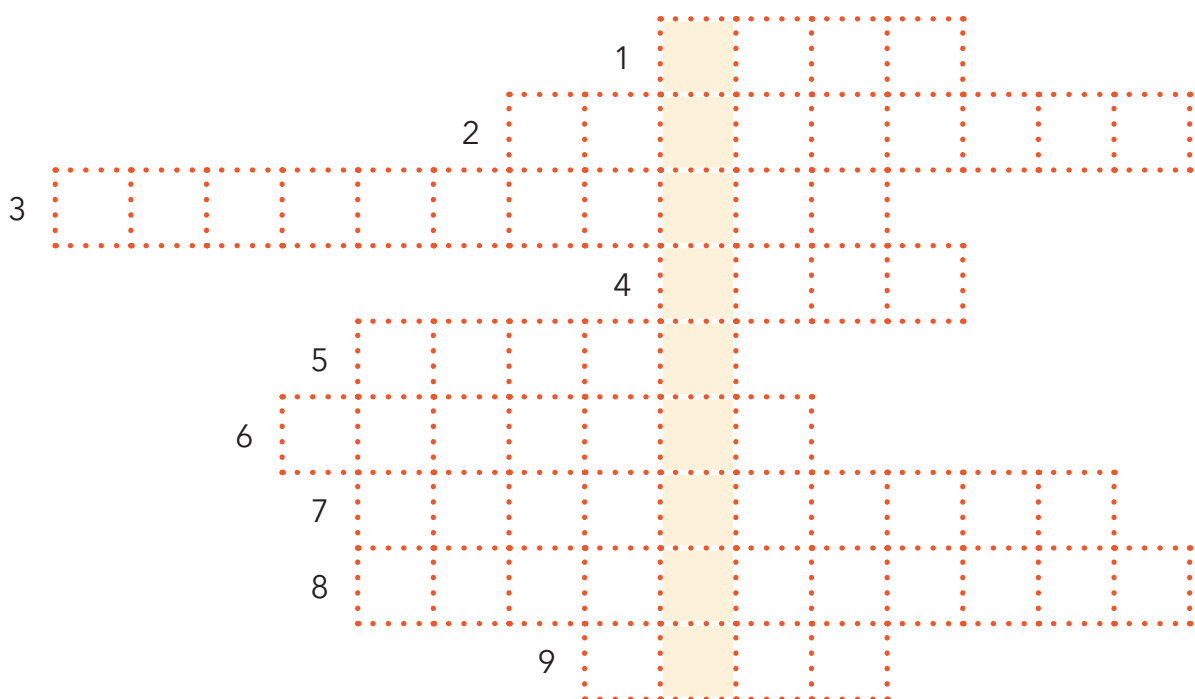

- a. Întotdeauna stau la povești cu mine când trec pe-acolo și par sincer interesați de tot ce am de spus, dar, pe bune... faza asta cu să-l învețe valoarea banilor? Zău așa!
- b. Păi, nu așa mă simt când îmi arată Cameron adidașii lui noi.
- c. O să lucrăm în continuare la jocul ăla pe care îl dezvoltăm online și taică-său probabil c-o să ne pregătească ceva incredibil la cină.
- d. Scoțând telefonul, Cameron îmi face o poză, apasă pe câteva butoane dintr-o aplicație, ajustează contrastul, o trimite prin bluetooth și, la câteva secunde după aceea, chipul meu surprins mă privește de după sigla aurie din partea laterală a adidașilor.

- 12 Găsește cuvântul!**

1. avere
2. modalitate de comunicare
3. starea de încălzire a unui corp sau a unui obiect
4. avânt
5. rezultat, urmare
6. aparat de comunicat la distanță
7. știință care se ocupă cu studiul astrilor
8. mereu
9. față

13 Explozia stelară

Folosind cuvintele din steaua alăturată, formulează câte o întrebare referitoare la textul Tom Percival, *Pantofii nepotriviți*.

Cine povestește?

Ce

Unde

Când

De ce

- 14 Dacă erai în locul băiatului care povestește, i-ai fi spus lui Cameron adevărul că nu îți plac adidașii Nike purtați de prietenul său? Motivează-ți răspunsul în unu-trei enunțuri.

.....

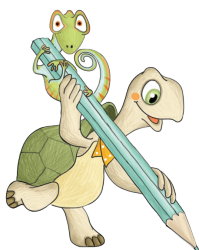
.....

.....

.....

.....

38

CUPRINS

TEXTUL LITERAR	3
TEXTUL NONLITERAR	7
EXPLORAREA TEXTULUI	
Ross Welford, <i>Copilul de pe altă stea</i>	14
Mikki Lish, Kelly Ngai, <i>Copacul fermecat.</i> <i>Aventuri pe colina colecționarului</i>	17
Jessica Vitalis, <i>Darul iepurașului Quincy</i>	22
Kenneth Oppel, <i>Pătățel</i>	27
Tom Percival, <i>Pantofii nepotriviți</i>	32
Kathleen Burkinshaw, <i>Ultima floare de cireș</i>	39
Andra Rotaru, <i>Convenție</i>	49
Torben Kuhlmann, <i>Lindbergh. Povestea</i> <i>unui șoricel zburător</i>	54
Jo Cotterill, <i>Lămâi, cărți și prieteni</i>	59
Stelian Tănase, <i>Viața lui Panait Istrati</i>	67
BIBLIOGRAFIE	72
REZOLVĂRI	73

CAIET DE LECTURĂ

pentru clasa a IV-a

Integrând exerciții de înțelegere a diverselor tipuri de texte, alături de cele referitoare la fonetică, vocabular, scriere corectă ori de identificare a unor părți de vorbire, necesare atât pentru aprofundarea noțiunilor predate la clasă, cât și pentru dezvoltarea abilității de redactare, *Caietul de lectură pentru clasa a IV-a. Citesc și exersează cu prietenii mei, țestoasa Titi și cameleonul Lola* oferă deopotrivă și exerciții de antrenament și de performanță.

Structurată în două părți – una teoretică, de clarificare a celor mai importante concepte, alta practică, gândită ca fișe de lucru cuprinzând numeroase cerințe, lucrarea își propune să ofere îndrumări necesare diferențierii tipurilor de texte învățate în clasele primare, conform programei școlare în vigoare, prin dezvoltarea capacității de receptare a mesajului scris (citirea) și a competenței de redactare de mesaje în diverse situații de comunicare.

Irina-Roxana Georgescu

